

ภิกขุวรรณกรรม

๗. สมุพหุลภิกขุวัตถุ (มยา วุจเจเต). (๒๕๘)

"เมตตาวีหริตี อิมं ธมฺมเทศนํ สตถา เชตวันเ วิหรนฺโต
สมุพหุเล ภิกขุ อารพภ กเถสิ.

เอกสมิํ หิ สมเย อายสฺมนฺเต มหาภจฺจาเน อวฺนฺติชนปฺเทศุ
๒ กุรรนํ นิสฺสาย ปวตฺเต ปพฺพเต วิหรนฺเต, โสโณ นาม กุฏี
กณฺโณ อุปาสโก เถรสฺส ธมฺมกถาย ปสฺสีทิตฺวา เถรสฺส สนฺติ
เก ปพฺพชิตฺกามา (หุตฺวา) เถเรน "ทุกกํ ไซ โสณ ยาวชีวํ
เอ กภตฺตํ เอ กเสยฺยํ พุรหฺมจริยํ (โหติ) อิติ วต
วา เทว วาเร ปฏิกิจฺจโตปํ ปพฺพชฺชาย อติวีย อุตฺสาหชาโต ตติย
วาเร เถรํ ยาจิตฺวา ปพฺพชิตฺวา อปฺปภิกขุกตฺตา ทกฺขิณาปถสฺส ตินฺณํ
วสฺถานํ อจฺจเยน ลทฺฐปสมฺปโท สตถารํ สมฺมุขา ทฏฺฐกามา หุต
วา อุปฺชฌายํ อาปฺจจิตฺวา เตน (อุปฺชฌาเยน) ทินฺนํ สาสนํ คเหต
วา อนุปฺพุเพน เชตวันํ คนฺตฺวา สตถารํ วนฺทิตฺวา กตปฺปฏิสฺสนฺดาโร
สตถารา เอกคณฺธกฺก
โณกาเส วิตฺตินาเมตฺวา รตฺติภาเค คณฺธกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
เสนาสเน ตํ รตฺติภาคํ วิตฺตินาเมตฺวา ปจฺจุสสมเย สตถารา อชฺฌินฺน
จ โสฬส อฏฺฐกฺวคฺคิกานิ สพฺพาเนว (สุตฺตานิ) สเรน อภณิ.

อดสฺส (ภโณตฺเถรสฺส) ภควา สรภณฺณปรีโยสาเน อพฺภานฺนโมทฺนโต
"สาธฺมํ สาธฺมํ ภิกขุติ สาธฺมการํ อทาสิ. สตถารา ทินฺนํ สาธฺมการํ สุต
วา ภูมฺมฏฺฐกเทวนาคสุปฺณณา (สาธฺมการํ อทํสฺ) อิติ เอวํ ยาว พุรหฺม
โลกา เอกสาธฺมการเมว อโหสิ.

ตสุมิ ขณฺเฑ เขตวนโต วิสโยชนสตมตฺถเก กุรฺรณฺนค
เร เถรสฺส มาตุ มหา อุปาสิกาย เคเห อธิวตฺถา เทวตาปี มหน
เตน สทฺเทน สาธุการํ อทาสิ.

อถ นํ (เทวตํ) มหาอุปาสิกา อาห "โก เอส สาธุการํ เท
ตฺติ.

(เทวตา "อหํ ภคินี (สาธุการํ ทมฺมิ) อิติ (อาห).

(มหาอุปาสิกา) "โกสิ ตฺวนฺติ (ปฺจุฉิ) (เทวตา) " (อหํ) ตว เค
เห อธิวตฺถา เทวตา (อมฺหิ) อิติ (อาห).

(มหาอุปาสิกา) "ตฺวํ อิตฺโต (กาลโต) ปุพฺเพ มยฺหํ สาธุการํ อทตฺ
วา อชฺช กสฺมา เทสฺติ (ปฺจุฉิ) .

(เทวตา) "นาหํ ตฺยหํ สาธุการํ ทมฺมิตฺติ (อาห).

(มหาอุปาสิกา) "อถ (ภาเว สนฺเต) กสฺส เต สาธุกาโร ทินฺโนติ
(ปฺจุฉิ). (เทวตา) "ตว ปุตฺตสฺส กุณฺนิกณฺณโสณฺตฺเถรสฺส (สาธุกาโร เม ทินฺ
โน) อิติ (อาห).

(มหาอุปาสิกา) "กํ (กมฺมํ) เม ปุตฺเตน กตฺนฺติ (ปฺจุฉิ). (เทวตา)
"ปุตฺโต เต อชฺช สตฺถารา สทฺธิ อেকคณฺธกฺกุญฺยํ วสิตฺวา สตฺถุ ฐมฺมํ
เทเสสิ, สตฺถา ตว ปุตฺตสฺส ฐมฺมํ สุตฺวา ปสนฺโน สาธุการมทา
สิ, เตน (การณฺณ) (อสฺส ตว ปุตฺตสฺส) มยาปิ สาธุกาโร ทินฺโน สม
มาสมฺพุทฺธสฺส หิ สาธุการํ สมปฺภิจฺฉิตฺวา ภูมฺมกฺกเทเว อาทิ กต
วา ยาว พุรฺหมโลกา อেকสาธุการเมว ชาตฺนฺติ (อาห).

(มหาอุปาสิกา) "กํ ปน สามิ มม ปุตฺเตน สตฺถุ ฐมฺโม กถิ
โต,๑ (อุทาหุ) สตฺถารา มม ปุตฺตสฺส (ฐมฺโม) กถิโตติ (ปฺจุฉิ) .

(เทวตา) "(ฐมฺโม) ตว ปุตฺเตน สตฺถุ กถิโตติ (อาห).

เอว เทวตยา กเถนุติยา, อุปาสิกาย ปญจวณฺณา ปีติ อุปุปฺชชิต
วา สกลสรีริ ฬริ.

อด (อสฺสา อุปาสิกาย) เอตํ (จินฺตณํ) อโหสิ "สเจ เม ปุตฺโต สด
ถารา สทฺธิ เอกคนธกฺขิยํ วสิตฺวา สตถุ ฌมมํ กเถตุํ อสภฺจิ, (โส
มม ปุตฺโต) มยฺหํปี กเถตุํ สภฺจิสฺสตีเยว; ปุตฺตสฺส อาคตกาเล ..
ฌมมสฺสวณฺํ กาเรตฺวา ฌมมกถํ สุนิสฺสามีติ. โสณฺตเถโรปี โข, สด
ถารา สารุการะ ทินฺเน, "อัย (กาโล) อุปฺชฌายะเน ทินฺนํ สารณํ
อาโรเจตุํ กาโล (โหติ) อิติ(จินฺเตตฺวา) ภควนฺตํ ปจฺจนฺติเมสฺสุ ชนปเท
สุ วินยธฺรปญฺจเมเน คณฺเณ อุปสมฺปทํ อาที กตฺวา ปญฺจ วเร ยาจิต
วา๒ กติปาหํ สตถุ สนฺติเกเยว วสิตฺวา "อุปฺชฌายํ ปสฺสิสฺสามีติ
(จินฺเตตฺวา) สดถารํ อาปฺจุจฺฉิตฺวา เชตวนา นิกฺขมิตฺวา อนุปฺพ
เพน อุปฺชฌายสฺส สนฺติกํ อคมาสิ.

เถโร ปุนทิวเส ตํ (โสณฺตเถรํ) อาทาย ปิณฺฑทาย จรณฺโต
มาตุ อุปาสิกาย เคหทวารํ อคมาสิ.

สาปี (อุปาสิกา) ปุตฺตํ ทิสฺวา ตฺถุจฺจมานสา วนฺทิตฺวา สภฺจจํ
ปรีวสิตฺวา ปุจฺฉิ "สจฺจํ กิร ตวํ ตาต สดถารา สทฺธิ เอกคนธ
กฺขิยํ วสิตฺวา สตถุ ฌมมกถํ กเถสิตี. (โสณฺตเถโร) "อุปาสิกะ ตฺยหํ
เกนิตํ (วตฺถุ) กถิตนฺติ. (ปุจฺฉิ) (อุปาสิกา) "ตาต อิมสฺมึ เคเห อธิวต
ถา เทวตา มหฺนฺเตเน สทฺเทเน สารุการํ ทตฺวา, มยา `โก เอโสติ
(วจฺเน) วุตฺเต, "อหฺนฺติ วตฺวา เอวเมว กเถสิ; ตํ (วจฺนํ) สุตฺวา มยฺหํ
เอตํ (จินฺตณํ) อโหสิ `สเจ เม ปุตฺโต สดถุ ฌมมกถํ กเถสิ,(โส มม
ปุตฺโต) มยฺหํปี กเถตุํ สภฺจิสฺสตีติ (อิตฺติ)(อาห).

อด นํ (โสณฺตเถรํ)(อุปาสิกา) อาห "ตาต ยโต ตยา สดถุ สม
มุขา ฌมฺโม กถิต, มยฺหํปี กเถตุํ สภฺจิสฺสตีเยว; อสฺสทิวเส นาม

ธมฺมสุตฺตํ กาเรตฺวา ตว ธมฺมํ สุณิสฺสามีติ. โส (โสณฺตเถโร) (นิมนฺตนํ) อธิวาทสึ.

อุปาสิกา "ภิกขุสงฺฆมฺหํ ทตฺวา ปุชฺชํ กตฺวา ปุตุตฺตสฺส เม ธมฺมกถํ สุณิสฺสามีติ (จินฺเตตฺวา) เอกเมว ทาสี เคหฺรภิกขุกํ (กตฺวา) จ เปตฺวา สพฺพํ ปรีชํ อาทาย อนฺโตตนฺนเร ธมฺมสุตฺตํ ตถาย การิเต มนฺทเป อลงฺกตธมฺมาสนํ อภิรฺยุห ธมฺมํ เทเสนฺตสฺส ปุตุตฺตสฺส ธมฺมกถํ โสตุํ อคฺมาสิ.